

Bài thứ 65

(Giảng ngày 30 tháng 7 năm 1999 tại Tịnh Tông Học Hội Singapore, file thứ 66, số hồ sơ: 19-012-0066)

Thưa quý vị đồng học, cùng tất cả mọi người.

Hôm qua đã giảng đến câu: **“Nghĩ mẫn nhân chi hung, lạc nhân chi thiện. Tế nhân chi cấp, cứu nhân chi nguy.”** (nghĩa là: Phải thương xót trước việc ác của người, vui mừng với việc thiện của người. Giúp người khi khẩn cấp, cứu người lúc nguy nan.)

Ngày nay, những tai nạn hung hiểm, nguy cấp có thể nói đã đạt đến mức đỉnh điểm, người hứng chịu không phải chỉ một, hai người, cũng không chỉ trăm người, ngàn người... Hôm nay chúng ta xem bốn câu này, dường như có ý chỉ đến việc nhân loại toàn cầu đang gặp phải tai nạn lớn.

Thương xót, không chỉ là một tấm lòng thương xót, như thế nào có tác dụng gì? Thương xót phải có hành động cụ thể. Hành động đó là từ trong nội tâm có sự triệt để sám hối trong tôn giáo gọi là hối cải, sửa lỗi. Như thế mới là thực sự khởi tâm thương xót.

Tai kiếp lớn lao trên toàn thế giới hình thành như thế nào? Trong lúc giảng kinh tôi đã đề cập đến rất nhiều lần. Trước hết, quý vị phải nhận thức được, chúng ta hiện cư trú trên trái đất này, nằm trong hệ Thái dương, hệ Ngân hà, đây là y báo của chúng ta. Trong Kinh điển Đại thừa, đức Phật nhiều lần dạy rằng: **“Y báo tùy trước chánh báo chuyển.”** (nghĩa là: Y báo tùy theo chánh báo mà thay đổi.) Nếu quý vị thực sự hiểu rõ được ý nghĩa câu này thì quý vị cũng sẽ hiểu được tai nạn của toàn thế giới, hoặc tai nạn của hệ Thái dương, của hệ Ngân hà là do đâu mà có? Chính là do bản thân chúng ta đã làm những việc bất thiện. Vì đây là y báo của chúng ta, nên y báo tùy theo chánh báo mà thay đổi. Chúng sinh không giải quyết được vấn đề, nhất định phải hứng

chịu tai nạn, phải nhận lãnh quả báo. Vì chúng sinh nhận thức vấn đề sai lầm, cho rằng những tai nạn đang xảy đến không liên can đến mình, chỉ do người khác làm sai, còn bản thân mình không làm gì sai. Quan niệm như thế là sai lầm. Hết thấy mọi người đều là hoàn cảnh nhân sự của chính ta, hết thấy muôn vật đều là hoàn cảnh vật chất trong đời sống của ta.

Ngày nay, hoàn cảnh nhân sự, hoàn cảnh vật chất đều không tốt, truy cứu đến nguyên nhân căn bản là do bản thân chúng ta nuôi dưỡng tâm địa không tốt, bản thân chúng ta làm người không tốt, cho nên y báo là hoàn cảnh của chúng ta mới hết sức tồi tệ như thế này. Đó chính là then chốt trong việc tiêu trừ tai nạn.

Cho nên, tự bản thân mình phải nhận thức rõ ràng, tự mình phải biết quay đầu [hướng thiện]. Trong quá khứ khởi tâm động niệm toàn vì bản thân mình, vì chuyện riêng tư, giành lợi ích riêng mình. Vì thế mới tạo nên hoàn cảnh, tình thế như ngày nay. Hình thành sự việc như thế này là do tâm lượng [của chúng ta] quá nhỏ nhen, hẹp hòi. Tai kiếp lớn lao này xảy đến như một gậy thật nặng nề quật thẳng vào chúng ta, rốt cùng phải làm cho chúng ta tỉnh lại, phải triệt để sửa lỗi, tự làm trong sạch tâm ý, vì hết thấy chúng sinh nhận chịu khổ nạn.

Như vậy là thực sự hiểu rõ vấn đề, thực sự tỉnh thức, thực sự hối cải. Những lời răn dạy của chư Phật, Bồ Tát trong kinh điển Đại thừa quả nhiên đã có được cơ duyên vận dụng vào thực tế. Chúng ta đi vào nước sôi lửa bỏng cũng không tiếc [thân mình], nhất định phải làm.

Những gì không phù hợp với lời Phật dạy, nhất định không làm, cho dù [việc ấy] đối với riêng mình có được lợi ích lớn lao cũng không cần. Chúng ta biết rõ những lợi ích như thế là dẫn dụ mê hoặc ta, chỉ là chút mồi ngon nhỏ nhoi trước mắt. Người đời đối với danh tiếng, lợi dưỡng đều ham muốn ngưỡng mộ, nhưng những thứ đó chỉ là khói mây

trong chớp mắt, hậu quả là rơi vào ba đường ác, là quả báo khổ não. Lúc mê muội không hề biết, tỉnh ngộ rồi thì rõ ràng minh bạch.

Chúng ta tự mình đã giác ngộ, đã hiểu rõ rồi, phải đem những ý nghĩa ấy chia sẻ với người có duyên, vì nhà Phật thường nói: “Phật không độ được người không duyên.” Thế nào là người có duyên? Là những người chịu lắng nghe, có thể nhận hiểu, có thể tiếp nhận, có thể y theo lời dạy vâng làm. Như thế là người có duyên.

Cho nên, chúng ta đi các nơi hoằng pháp, trước tiên phải biết cách quán sát cơ duyên. Trong việc quán sát cơ duyên thì quan trọng nhất là [quán xét] đại chúng thường trú [ở nơi đó]. Nếu đại chúng thường trú vắng mặt không tham dự, không hoan hỷ với việc nghe pháp, cho dù hàng tín đồ bên ngoài có đến tham dự nhiều, nơi ấy cũng không nên đến. [Việc giảng pháp] là kết duyên với các tín đồ, nhưng đại chúng thường trú không có ý muốn học Phật, vẫn chạy theo ham muốn riêng tư, giành lợi ích riêng, chỉ làm vì danh tiếng, lợi dưỡng, không thực hành Phật pháp, vậy làm sao có thể đến đó?

Hôm nay trong sách này giảng đến thế nào là hung hiểm, thế nào là nguy nan, thế nào là khẩn cấp, chúng ta cần phải nhận thức thật rõ ràng, minh bạch. [Việc của ngày nay] không phải là tai nạn nhỏ nhất, không phải là mối nguy có thể trì hoãn, mà là cực kỳ nghiêm trọng.

Chúng ta ngày nay dạy người khác, khởi tâm từ bi khó nhọc giảng dạy, có mấy người chịu tin nhận? Dạy người khác phải làm thế này, thế này... nhưng tự bản thân mình không làm được, nên người ta nghe qua rồi khởi sinh rất nhiều nghi vấn, đặt rất nhiều dấu hỏi. Quý vị nói như vậy là đúng thật hay giả dối?

Đức Phật Thích-ca Mâu-ni năm xưa thuyết pháp là nói được làm được. Nói đúng ra là ngài đã làm được rồi sau đó mới nói. Chúng ta trong thực tế thì tâm thô ý tháo, bao nhiêu hành vi công hạnh suốt một

đời của Phật năm xưa ta quên sạch hết rồi. Hành vi công hạnh của ngài chính là chỗ để chúng ta noi theo, là tấm gương tốt cho chúng ta. Đức Thế Tôn vì răn dạy chúng sinh, vì tuyên dương Chánh pháp nên không từ gian lao khó nhọc. Đức Phật hết sức khó nhọc, hết sức nhọc nhằn. Chúng ta ngày nay Kinh điển không xem qua, cả bộ Đại Tạng Kinh ngay đến tên gọi cũng chưa từng nhìn thấy, sao có thể nói là nhọc nhằn? Sao có thể nói là khó nhọc? Sao có thể nói là không chịu được nữa? Đó không phải lời của đệ tử Phật, là lời của ma. Lời lẽ như vậy là của ma vương, chư Phật, Bồ Tát không có những lời lẽ ấy.

Cho nên, trong lúc gặp phải tai nạn lớn lao, nguy cấp nghiêm trọng mà chúng ta hôm nay vẫn còn có cơ hội ở tại nơi này học tập, đó chính là sự gia trì của Tam bảo, là căn lành, phúc đức nhân duyên của mọi người tích lũy từ vô lượng kiếp đến nay đã thành thực. Những chúng sinh khổ nạn sau này làm sao được cứu độ phải dựa vào quý vị. Quý vị có nghĩ đến điều đó hay không? Nếu như có nghĩ đến, sao có thể không hết sức nỗ lực? Sao có thể không phát khởi ý chí mạnh mẽ?

Hẳn có người trong quý vị đồng học sẽ nêu câu hỏi, chúng tôi căn lành phúc đức mỏng manh, trí tuệ nhỏ nhoi, chúng tôi có thể làm được [việc cứu độ chúng sinh] hay chẳng?

Trong Kinh điển Phật dạy chúng ta rằng, căn lành, phúc đức, trí tuệ của hết thảy chúng sinh so với Như Lai không hai, không khác, quý vị đã không tin vào điều đó. Thế nhưng hiện nay không có trí tuệ. Hiện nay không có trí tuệ là do phiền não của quý vị che lấp, quý vị đối với bản thân mình không có niềm tin.

Việc đầu tiên của người học Phật là khôi phục lòng tự tin, khắc phục phiền não, tập khí của chính mình, nhất định sẽ được chư Phật hộ niệm. Phước báo không đủ, [chỉ cần nỗ lực tu hành] tự nhiên có các vị thiện thần, trời, rồng theo bảo vệ, giúp đỡ quý vị, gia trì cho quý vị, tuyệt đối không cầu nơi người khác. Người khác ở thế gian dù có phước báo

lớn lao cũng tuyệt đối không mở miệng đòi hỏi họ một xu, đó là chuyện của họ. Chúng ta chỉ cầu nơi chư Phật. Cầu Phật là lễ chân chánh, là pháp chân chánh. Điều này năm xưa Đại sư Chương Gia dạy tôi, tâm chúng ta vĩnh viễn thanh tịnh, vĩnh viễn là tự tại.

Phật dạy người “dứt ác tu thiện, phá mê khai ngộ, chuyển phàm thành thánh”, chúng ta học [Phật] chính là học ba việc này. Nhân duyên đầy đủ thì chúng ta đối với hết thảy chúng sinh khổ nạn làm được nhiều việc, nhân duyên không đầy đủ thì chỉ làm ít việc, không có duyên thì không làm. Đâu lẽ nào có thể gượng ép mong muốn mà được? Trong lòng chỉ một mảy may gượng ép mong muốn, quý vị liền không được tự tại. Nói cách khác, quý vị không có trí tuệ.

Chúng ta ngày nay mong cầu là vì hết thảy chúng sinh khổ nạn mà mong cầu, hoàn toàn không phải vì bản thân mình mà mong cầu. Vì bản thân mong cầu là tạo nghiệp. Vì hết thảy chúng sinh mong cầu là phúc đức, là công đức. [Chúng ta] học Phật đã nhiều năm như vậy, lẽ nào một chút ý nghĩa này cũng không hiểu rõ?

Cho nên, chúng ta ngày nay phải làm sao để cứu khổ cứu nạn [cho hết thảy chúng sinh]? Đó là phải thực sự quay đầu hướng thiện, bao nhiêu việc xấu ác đã làm trước đây nhất định phải dứt trừ, dứt trừ cho hết sạch. Hết thảy các việc thiện nếu trước đây chưa từng tu tập, từ hôm nay phải nỗ lực tu tập làm theo.

Thế nào là thiện? Thế nào là ác? Cảm ứng thiên là tiêu chuẩn tốt nhất. Chính Đại sư Ấn Quang đã vì chúng ta mà giới thiệu. Phật dạy rất nhiều tiêu chuẩn [thiện ác], phân tán trong khắp các kinh luận Đại thừa, thật không dễ dàng tụng đọc hết. Cảm ứng thiên chỉ trong hơn một ngàn chữ tập trung phân biệt được hết thảy các điều thiện ác, mỗi câu đều là trong kinh Phật có nói. Cho nên, bộ sách này cũng là kinh Phật.

Chúng ta tu hành, bước đầu tiên dứt ác tu thiện, y theo bản Cảm ứng thiên này thực hành là được. [Sang giai đoạn] chuyển mê thành ngộ, [sử dụng] kinh Hoa Nghiêm, kinh Bát- nhã là những giáo trình tốt nhất. Để chuyển phàm thành thánh thì kinh Vô Lượng Thọ là giáo trình tốt nhất.

Chúng ta không cần thiết phải đọc quá nhiều [kinh sách], vì đọc nhiều quá thì tinh thần phân tán, lại phải mất rất nhiều thời gian. [Người học Phật] nắm lấy cương lĩnh trọng yếu trong Phật pháp, nhận hiểu được một câu phải thực hành được một câu.

Trong chú giải của phần này nêu ra rất nhiều trường hợp ví dụ, đều nói lên việc chư đại đức xưa kia đã làm sao để giúp đỡ người khác. Chúng ta có thể xem qua để tham khảo.

Ở đây tôi giảng giải với quý vị là cương lĩnh chung, là nguyên tắc chung, là bắt đầu từ căn bản của việc cứu độ. Trong pháp căn bản thì “y báo tùy theo chánh báo mà thay đổi”. Điều này nhất định là đúng thật. Hết thấy các pháp từ tâm tướng sinh, kinh Hoa Nghiêm dạy là “chỉ do tâm hóa hiện, chỉ do thức biến thành”. Chúng ta đối với lý luận cơ bản này, cội nguồn của muôn pháp, cần phải tham khảo thấu đáo thì mới biết được phải làm như thế nào, cũng có được niềm tin để khởi làm.

Với niềm tin chân chánh, tâm nguyện thiết tha, sao có thể không chuyển biến được cảnh giới? Hy vọng quý vị đồng học suy ngẫm nhiều về việc này, quan sát nhiều hơn, nhận hiểu nhiều hơn.

Trong bốn câu đang giảng có câu “vui với điều thiện của người”. Thế nào là điều thiện? Cần phải nhận thức rõ điều này. Hết thấy mọi việc tốt đẹp, hiền thiện trong đời này, nếu có xen tạp, vướng mắc tâm ý riêng tư trong đó thì đều hóa thành bất thiện. Dù có đến 90% là vì công chúng, chỉ cần xen tạp 1% vì bản thân mình đã là bất thiện. Hoàn toàn không có ý riêng tư, đó gọi là thuần thiện.

Chúng ta phải nâng cao tiêu chuẩn [phân biệt thiện ác] lên đến mức này. Cũng có quý đồng tu cho rằng [tiêu chuẩn] mức ấy quá cao, người bình thường không thể làm nổi. Tôi cũng biết vậy, nên chúng ta chỉ tự mình nâng cao [tiêu chuẩn] đến mức ấy, không nhất thiết phải yêu cầu người khác. Yêu cầu tự thân mình phải thuần thiện [thì được], muốn yêu cầu người khác, đối với họ thì 90% là vì bản thân mình, chỉ 10% là vì người khác đã là tốt lắm rồi, rất ít có rồi. Vì sao vậy? Vì họ không giác ngộ, không hiểu rõ chân tướng sự thật.

Người giác ngộ rồi thì nhất định không thể như vậy. Chỉ xen tạp một phần trăm ý niệm riêng tư đã là không thể được.

Đối với việc này mỗi ngày tôi đều giảng giải, mỗi ngày đều khuyên bảo, luôn hy vọng quý vị có lúc bừng tỉnh ngộ. Lúc nghe khuyên bảo thì dường như tỉnh ngộ, hiểu rõ, nhưng khi tôi rời khỏi giảng đường này rồi thì mọi người lại mơ hồ lẫn lộn, lại mê muội như trước. Cho nên, đức Thế Tôn phải khuyên dạy đến bốn mươi chín năm. Bốn mươi chín năm ấy, rốt cuộc có được bao nhiêu người tỉnh ngộ? Cũng không nhiều lắm. Số người thực sự tỉnh ngộ chỉ là số ít.

Số ít người đó là những chúng sinh căn tánh thành thực. Những người chưa chịu quay đầu hướng thiện là căn tánh chưa thành thực. Người căn tánh thành thực [được giác ngộ rồi] quay lại tiếp sức, giúp đỡ hỗ trợ cho người căn tánh chưa thành thực, nhờ đó Chánh pháp được lưu truyền dài lâu, đời đời đều có người truyền nối, như vậy mới là phúc của chúng sinh.

Hiện nay việc giảng dạy khó khăn hơn rất nhiều so với trong quá khứ. Cho dù là đức hạnh hay trí tuệ, nói thật ra [người giảng dạy] đều phải vượt xa hơn các bậc tổ sư đại đức [trước đây] thì mới có thể cứu vãn được vận hạn thế giới. Nếu đức năng và trí tuệ tương đương như các bậc tổ sư đại đức ngày xưa thì không cứu vãn được thế giới này.

Chúng ta không thực sự nỗ lực thì làm sao được? Không thực sự nỗ lực, không chỉ là muốn giúp đỡ người khác cũng không giúp được, mà cho đến tự cứu chính mình cũng không cứu nổi. Phải thực sự có khả năng giúp đỡ hỗ trợ người khác thì mới có thể tự cứu chính mình. Bản thân ta với người khác vốn chẳng phải hai, không thể chia tách.

Hôm nay thời gian đã hết, chúng ta giảng đến đây thôi.